

Moussa Mchangamas båltale

Taler

Moussa Mchangama
Forfatter til *Tekster om Hjem*,
rådgiver og aktivist

Dato

23. juni 2024

Sted

Ofelia Plads

Godaften og tak for invitationen til at holde årets båltale. Det er jeg både glad og bæret over.

Mit navn er Moussa Mchangama. Jeg har i mange år været en del af samfundsdebatten – som ekspert, rådgiver, meningsdanner. I år debuterede jeg så også som forfatter med bogen *Tekster om Hjem*, der handler om, hvad det vil sige at høre til – til et fællesskab, et land, et samfund. Den handler om at længes, om at være andetgjort i en verden, der er polariseret og voldsom og den handler om at skabe et sprog for, hvordan og hvorfor vi akut må blive bedre til være fælles her i verden.

Derfor er jeg glad for at blive inviteret til at tale på denne midsommeraften, et af de helt store samlingspunkter herhjemme for mange mennesker; et af de ritualer, der giver året rytme og noget at holde fast i inden sommerdagene for mange af os forhåbentlig begynder at flyde sammen.

I aften fejrer vi midsommeren, vi fejrer lyset og lysets kraft til at holde det onde på afstand ved at tænde bål og samles om de knitrende flammer. Vi har brug for lyset i disse tider, hvor kriserne er mange – og er overvældende, komplekse, voldsomme. Vi har brug for lyset i disse tider, hvor det kan føles som om vi famler i mørket for at finde retning. Vi har brug for lyset i disse tider, hvor håbet ikke længere er et udgangspunkt, men er noget vi aktivt må skabe sammen. Det er vigtigt, for det betyder at vi selv har et stort ansvar for ikke bare at tænde lyset og sprede håb, men også for at holde flammen ved lige og vise andre vej til trygheden og sikkerheden omkring vores bål.

Vi elsker vort land, synger vi i “Midsommervisen”. Det er store ord. Og ord er vigtige. En del af min bog handler om netop sprogets magt – ordet skaber hvad

det nævner, sagde Grundtvig, et menneske der har haft kæmpe betydning for vores kultur. Grundtvig sagde det oprindeligt med henvisning til Guds ord, men jeg synes stadig det holder stik selvom jeg bestemt ikke er religiøs – ord og sprog skaber mening, det afspejler den verden vi er i og den måde vi forstår den på.

Jeg er ikke særlig nationalistisk eller nationalromantisk anlagt og derfor stiller jeg altid spørgsmålstejn ved, hvad det egentlig vil sige at elske vort land, hvad betingelserne er for den kærlighed, hvad den kræver og betyder. Det spørgsmål bliver mere og mere akut i takt med, at verden føles mere usikker og konflikt måske føles tættere på end før, selvom Danmark i årtier har været del af konflikter ude i verden. Nationalismen blomstrer mange steder i Europa, også herhjemme, ikke udmøntet som fædrelandskærlighed, men som direkte fjendskab overfor noget fremmed. Det skal vi være årvågne overfor. Men ikke mindst tænker jeg over, om det at elske et land betyder, at et land også kan elske en tilbage. Det er jeg ikke helt sikker på endnu – i hvert fald oplever jeg ikke, at vores land elsker os alle med samme styrke.

Jeg er født i det her land, har pas til det her land, arbejder og engagerer mig i det her land. Jeg er en del af det her land. Og jeg har en stemme i det her land. Og at have en stemme, medfører et ansvar – især når man får mulighed for at bruge den stemme. Et ansvar for også at tale om de ting, der kan være besværlige. Jeg ser, at der i vores demokratiske velfærdssamfund stadig eksisterer klare hierarkier – for hvor nemt man har adgang til magt. For hvem der passer ind i idealerne – skønhedsidealene, kropsidealerne, hvidhedsidealene, normativitetsidealene. Jeg ved, at når vi kigger på statistikkerne, så er det ikke alle mennesker lige forundt at vokse op med tryghed, sundhed og omsorg – nogle af de ting, vores velfærdssamfund i princippet skulle give til os alle. For selvom vi er nået langt når det kommer til demokrati, frihed og retssamfund, selvom vi er et af de rigeste lande i verden og selvom det egentlig går ret godt, så er der stadig helt fundamentale aspekter af vort land, af vort samfund, af vort fællesskab, som jeg ikke synes vi formår at løse.

Masser af grupper i samfundet er stadig udsatte, sårbare eller lever i øget risiko for diskrimination eller had. Det er oftest mennesker, vi sjældent lytter til – eller som ved at indbakken fyldes med modvind og had, hvis de ytrer sig. Det kan og må vi simpelthen gøre bedre – for det er en afgørende del af et demokratisk samfund, at alle – alle – oplever de frihedsrettigheder, den tryghed og den omsorg, som vores samfund lover at levere til os, men som vi ofte glemmer at

levere til hinanden.

Mennesker har brug for fællesskaber, vi kan ikke klare os uden. Jeg er vokset op i en tid, der prædikede individualisme og fuld fart frem, men jeg vil ikke købe den præmis. Jeg vil styrke fællesskaber, der løfter i flok, med runde kurver fremfor skarpe albuer.

Mange kan måske kende følelsen af at arbejde lidt for at komme til at passe ind i vennegrupper, arbejdspladser eller skoleklasser – men at passe ind er ofte det diametralt modsatte af at høre til. At passe ind betyder at man skærer sig selv til, så man møder andre menneskers behov for hvordan man skal være. At høre til er en følelse, der opstår, når man oplever at man får lov til at være sig selv – og bliver mødt i at være sig selv. Det er svært at klare for et samfund, for mennesker er forskellige og vil forskellige ting, har forskellige behov. Ikke desto mindre tror jeg, at vi skal arbejde målrettet og akut på at udvide og udforske vores forståelser af, hvad det vil sige at høre til i det her samfund og hvem det gælder for.

Det kan vi gøre ved at holde liv i det bål, vi tænder om lidt, så lyset ikke går ud, men spredes. Vi tænder bål, synger vi i “Midsommervisen”, så heksene og trolde ikke tør nærme sig – men måske vi skal starte med at tale om, hvem der er hekse og hvem der er trolde og om nogle af dem måske slet ikke er så farlige igen. Det ved jeg de ikke er, hvis vi kigger godt efter og holder hinanden lidt i hånden imens.

Det kan vi med fordel reflektere over, mens UngKlang lige om lidt leder os igennem “Midsommervisen” og to andre sange.

Så når vi nu tænder bålet, så håber jeg vi gør det ikke bare med fred for os selv i tankerne, men med fred for alle slags mennesker i vores hjerter – ikke kun dem, der ligner os selv – men også – og måske især – dem der er forskellige fra os. Hav en dejlig aften og pas på hinanden – vi har brug for det mere end nogensinde. Lad bålet blive tændt og musikken begynde. Tak for ordet.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Båltale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/moussa-mchangamas-baltale>